

# Sermo

## III

natio ecclesie. Sagitte sunt autoritates rōnes et similitudines que vulnerat corda peccatorū. Quid supbus et vanus ex aliqua bona p̄dicatione humiliat et recipit bonū p̄positū et talis vulneratus est in corde. Idem de alijs. dñi. sagitte potentis acute. Nota potentis. id ē. p̄dicatoris q̄ debet eē potens p̄ bonā vitā et sanā doctrinā. Acute. quia pōt vulnerare reges p̄ncipes et barones ciuitates et cōitates tūc sol. id est. xp̄us fuit in sagittario. De hoc p̄phetia Apocal. vi. Cidi et ecce equus albus. et qui sedebat super eum habebat arcum et data est ei corona. Nota equus albus significat castitatem et puritatē p̄dicatoris cui dāt corona singularis in paradiso rōne predicationis. Ratio. quia si miles cui rex cōmisit castrum in terra inimicorum lucrat coronā si ipm bene custodit et fideliter. Singularē tñ coronā meref miles. qui nō solum custodit castrū sibi cōmissus fideliter imo staramussando et bellādo acquirit regi multa alia castra inimicorum. Ita in p̄posito de us cōmisit cūlibet nostrū castrū p̄pri corporis positū inter inimicos ut ipm custodiamus fideliter et ex hoc meremur coronā in paradiſo. Et singularē coronā meref p̄dicator qui fideliter custodit castrū p̄pri corporis regi christo et ipsum prudenter gubernat et ultra hoc pdicādo acquirit christo multa castra. id est peccatores qui sūt castra diaboli. De p̄mio et aureola doctorū et p̄dicatorū in quarto scrip. di. xl. q. v. et di. xxvij. q. iii. arti. iij. Decimū signū dicit capricornus ratione ut supra. Hoc figurat illum statū in quo sumus modo. Quid populus christianus cōsuevit esse vnius cornu ex vnicō papa. sicut vnicornis cornu vnum scz christi vicarium. Modo autem habet tria cornua. id est. tres papas. cōcilium cōstantie scz ante. Nota de bestia quā vidit Daniel ca. vij. que habebat cornua decē. Inter q̄ exiuit cornu pūulum. et. Sup quo dicunt omnes glose ordinarie et doctores q̄ ista quarta bestia figurabat imperiū rhomanū quod iam est diuisū in decem ptes. nec potest intelligi de diuīsiōe dominij tempalis. quia iam diu p̄ditum est sed intelligi de diuīsiōe dominij ecclesiastici qd iam nunc diuisum ē in decem ptes siue diuīsiōes.

Prima est indorū sub p̄sbytero iohē.

Scda ē assiriorū sub aqno qdā tyrāno.

Tertia ē africanorū sub machometo.

Quarta est grecorū sub impatore cōstantino.

Quinta ē armeniorū sub eorū rege.

Sexta ē georgianorū sub qdā pseudo pphā.

Septia ē xpianorū de cōtitura sib qdaz heresi archa.

Octaua ē italicorū sib bartholomeo barēsi.

Nona est gallicorū sub petro de candia.

Decima vero ps populi catholici ē hyspanorum sub dño benedicto nostro vicario ielu chriſti. Iste decem diuīsiōes simul iam stant. Ita

q̄ possumus dicere in fortitudine nostra assumptimus nobis cornua. Amos. vij. De scismaticis scda scde. q. xxxix. p̄ totū et ibidem ar. s. ad qrtū. Scismatici p̄prie dicunt qui p̄pria sponte et intentione separant se ab unitate ecclesie rennentes subesse pape et comunicare mēbris ecclesie. Undecimū est aquarius eadez ratione. et figurat. xij statuz mudi hui futurū post mortē antichristi quia tūc sol iusticie erit in aquario. quia tūc omnes generationes infideliū baptisabunt. O q̄lis pressura erit ad baptismū nō sufficient clericū nec compatres nec cōmatres nec patrini et patrine. tunc complebis p̄phetia Ezech. xxxvij. Tollam quippe vos de gentibz et congregabo vos de vniuersis terris. et adducam vos in terram vestram scz ecclesiam militantem et effundam super vos aquam mundam et mundabimini ab omnibz inquinamentis vestris et ab vniuersis idolis vris mundabo vos. II Duodecimum et ultimum signum dicitur pilcis. eadem ratione. et signat duodecimum statum huius mundi futurum. scz finem mundi et diem iudicij. Quia tunc sol iusticie. s. christus erit in piscibus. Quādo ad instar p̄scatorum qui extrahunt sagenam de mari et ligunt bonos p̄sces et malos prōsciunt. Sicut modo ecclesia militans que est sagena continens bonos p̄sces et malos. s. christianos trahit continuo et in die iudicij erit vscz ad litus tunc elegenter boni p̄sces scz p̄sonē deuote humiles penitentes et ibunt ad gaudium paradiſi. Malo autem p̄sces. id est. christiani mali indeuoti impenitentes ibunt in ignem inferni eternum. De hoc ad littoram dicit christus. Simile est regnū celorum. glōsa. s. ecclesia militans. sagene misse in mari. et ex omni genere p̄scuum congregati qm cuz impleta eset educētes et secus litus sedētes eligerunt bonos in vasa sua. malos autem foras miserū sic erit in cōsummatione seculi exhibunt angeli et separabunt malos de medio iustorum et mittant eos in caliginum ignis ibi erit fletus et stridor dentium. Matth. xij. Modo scitis totum statum mudi et p̄uidentiam diuinam et gubernationem mundi. Ecce quare dicit thema. Erunt signa in sole. Si autem volumus loqui de effectibz dicit. erit sol in signis. Si autem volumus loqui de causa dicemus. Erunt signa in sole. Et iuxta istū modū predicaui ego. et sic patet q̄ finis mudi est prope patet sermo.

Sermo tertius.

**H**ūt signa in sole. et luna et stellis. Lu. xxij. Sermo noster erit de sancto euāgelio hodierno. quod totum est doctrina et instructio ielu christi. auisando nos de magnis malis et tribulationibus venturis in fine mundi. et de signis que erunt ante eius aduentum ad iudicium

# Dominica secunda Aduentus

Credo q̄ erit materia nob̄ utilis &c. Erūt signa  
et. Pro hui⁹ p̄bi declaratione et materie p̄dicā-  
de introductione. Sciendū fīm q̄ inuenit in sc̄p-  
tura diuina. et patet etiam experientia sensuali.  
Quādo aliqua magna et grauis tribulatio est in  
hunc mundū ventura. coiter ostenduntq̄ si/  
gna p̄nunciantia in celo vel in aere. Et hoc sit ex  
misericordia dei. vt sc̄z gentes p̄uidentes p̄ signa  
tribulationē futuram. p̄ oratiōes et bona op̄a sen-  
tentiam dei contra illos in curia celesti datam re-  
uocari obtineant in curia misericordie vel saltez  
p̄ penitentiā et vite emendationē se p̄parent con-  
tra vēturam tribulationē. Ideo cōmuniter ante  
mortalitates solēt apparere comete. Et aī fames  
terremotus. Et aī terrarū vastatiōes terribiles  
visiōes. Dicant b̄ signa terribilia postensa tude-  
is p̄ multū temp⁹ ante desolationē ciuitat h̄ie/  
rusalem et templi. Cōtigit aut̄ p̄ vniuersam hie-  
rosolymorū ciuitatem videri diebus. xl. p̄ aera  
equites discurrentes auratas stolas habentes et  
bastas quasi cohortes armatas et cursus equoz̄  
p̄ ordines digestos et cōgressiones fieri cominus  
et scutorū motus et galleatorū multitudinē. gla-  
dij districtis et telorū tactus et aurorū armorū  
splendorē om̄isq̄ generis loriarū. Qua ppter  
om̄es rogabant monstra in bonū queriti. post b̄  
antiochus interfecit populum et dep̄datus fuit  
templū. ii. **D**achab. v. ido Exo. vii. Ego mul-  
tiplicabo signa et ostēta mea in fra. **D**odo tres  
magne et om̄iu grauissime tribulatiōes sunt in  
breui in b̄ mūdo venture terribiles.

**P**rima erit tribulatio antixp̄i hois diabolici  
**S**ecunda erit cōfragratio mūdi terrenalisi.  
**T**ertia erit tribulatio iudicij vniuersalis  
Et in his tribulatiōib⁹ finiet iste mūdus. q̄ fīm  
regulam diuine p̄uidentie p̄us declaratam. ante  
hec erūt signa p̄nunciātia. in celo. in sole. et in lu-  
na et in stellis vt dicit nostrū thema ad l̄ram. ptz  
thema. **P**rima tribulatio in breui grauissima in  
hoc mūdo ventura erit tribulatio antixp̄i. homi-  
nis diabolici qui tribulabit totum mūdū quib⁹  
tiliter tangit in p̄ncipio euāgelij cū dicit. Erunt  
signa in sole et luna et stellis. et in terris pressu-  
ragentium pre cōfusionē sonitus maris et fluctu-  
um. In b̄ textu sunt quattuor clausule in quibus  
tangunt quattuor modi q̄s tenebit antichristus  
ad decipiendū xp̄ianos. **P**rima clausula est  
ibi. Erūt signa in sole. Sciendū q̄ in sacra sc̄ptu-  
ra xp̄us dicit sol. Ratio. quia vos videt ad oculum  
q̄ de pulchriorib⁹ creaturis corporalib⁹ a deo  
creatis ē sol in quo sunt tres l̄re. s. **SOL**. i. sol  
sup om̄ia lucēs. fīm ethymologiam. Hic christ⁹  
est pulchrior om̄ib⁹ sanctis et lucet sup om̄es in  
claritate glorie nō solū in q̄stū deus sed etiam in  
q̄stū homo. Et sicut om̄es stelle recipiunt cla-  
ritatem a sole et ipse eam a nullo recipit. sic om̄es  
sancti recipiunt a christo claritatem glorie. san-

ctitatem virtutem sapientiam. et intelligentiā et  
insuffientiam. Ecce ratio quare christus dicit sol  
Et nomie solis pmisit ip̄m deus pater mittere  
mūdo di. Nobis timentibus nomen meum orie-  
tur sol iusticie. nō dicit sol nature. **D**achab. iiiij.  
Item ecclesia dicit in laudem virginis marie Fe-  
lix nāq̄ es sacra virgo maria et om̄i laude dignis-  
sima quia ex te ortus est sol iusticie christus de⁹  
noster. Dicit ergo prima clausula q̄ tempe anti-  
christi erunt signa in sole. id ē. in christo. Que au-  
tem erunt ista declarat **D**achab. di. Sol obscu-  
rabif nō in se sicut nec sol nature obscurat in se.  
sed ex interpositione vaporū et nubū videb⁹ no-  
bis obscurari. Sic tempe antichristi sol iusticie  
obscurabif ex interpositione bonorū diuinarū  
tempalium que dabit antichristus intantum q̄  
claritas fidei iesu christi nec bone vite nō lucebit  
in xp̄ianis. Qm̄ dñi tempales reges et principes  
etc. ne amittunt dominiū statim erūt cū antichri-  
sto. Idem plati ne amittant dignitates. Religi-  
osi et p̄sbyteri vt habeant honores et diuicias.  
dimittent fidem christi et adhrebūt antichristo  
qui erit verus homo. Sed ita supbus q̄ nō solū  
debet velle habere dominiū vniuersale toti⁹ mū-  
di. sed etiam dicit deus et faciet se adorari vt de-  
us. Autoritas. Reuelabitur homo peccati fili⁹  
p̄ditionis. qui aduersaf et extollif supra om̄e q̄  
dicit de⁹. aut quod colif ita vt in templo deise-  
deat ostendēs se tanq̄ sit deus. ii. ad Thessal. ii.  
vide ibidem in postilla pulcherrime sancti Tho-  
me. Sed qualiter ad hoc perueniet dic q̄uo anti-  
christus ministerio demonū habebit om̄ne au-  
rum et argentum terre et maris et margaritas et  
lapides p̄ciosos mūdi. Autoritas. Unabit the-  
saurorū auri et argenti et in om̄ibus p̄ciosis egypti-  
pti. i. mūdi. **B**an. xj. in fine. Cum his congrega-  
bit om̄es gentes armorum mūdi ad pugnandū  
contra om̄es sibi contrarios. Autoritas. Seducet  
gentes que sunt sup quatuor angulos terre goth  
et magoth et cōgregabit eas ad preliū quoq̄ nu-  
merus est sicut arena maris Apocal. xx. **N**ō  
seducet gentes. sc̄z auro et argento et honorib⁹  
Goth. i. tectum et magoth. i. detectum. quia tam  
tecti q̄ detecti. id ē. occulte mali et manifeste erūt  
cum eo. Tunc domini temporales et plati ecclē-  
siastici timore p̄dendi regnum vel p̄lationem sta-  
tim erūt cum eo. Quia nullus erit rex nec episco-  
pus nisi quos ipse volet. Ceteris autem vt religi-  
osi et p̄sbyteri et laici vt habeant. etc. statizerūt  
cum eo. Tunc erunt signa in sole sc̄z iusticie. q̄a  
obscurabitur in corde christianorum q̄ non da-  
bit claritatem fidei. cessabit p̄dicatio melioris vi-  
te ex interpositione vaporum et nubium. id est.  
bonorum temporaliū. Autoritas. Multiplica-  
bit gloriam et dabit eis potestatem in multe ter-  
ram diuidet gratuitē. id ē. ad suū placitū. **B**an.  
xj. **Q**uestio q̄re de⁹ pmittet istū errore in chri-

# Bermon

stianitate cū sit deus et homo potentissimus. Et Responsio p quādā regulā theologie que dicit. Per lq̄ q̄s peccat p hec et torqueſ. Sapie. xj. per que peccant gentes hodie in hoc mūdo cōtra deum ppter honores habendos diuitias dignitatis tē. Ideo pmittet deus q̄ tūc decipientur ab antichristo. honoribus diuitijs tē. Si ergo tūc nō vultis decipi. modo in cordibus vestris contemnatis et despiciatis bona. terrena honores. tē. et appetatis bona celestia cogitando q̄ bona hui⁹ mundi sunt transitoria et celestia seu spūalia eterna et sic eritis fortis. hoc cōsiliū dat beatus Iohes. Nolite diligere mūdū neq; ea q̄ in mūdū sunt. qm̄ transit mundus et cōcupiscētia ei⁹. j. Joh. ii. Secūda clausula dicit. Erūt signa in luna. Sciendū q̄ in sacra scriptura luna significat sanctā matrē ecclesiā vniuersale seu vniuersitatē christianorū. quia qñ hō dicit ecclesiām nō loquit homo de lapidib⁹ et parietib⁹ s̄ de cōgregatione fidelium que dicit ecclia. Et ecclesia signifi cat p lunam. Et qn̄ q̄ status in qb⁹ fuit ad instar lune. Que primo est noua. secō cresces tertio est plena. quarto est minuta. qnto ē girata seu versa. Talem cursum facit ecclia xpianorū. Primo fuit noua. s. tempe xpī. Et sicut qñ lu na est noua video pmo quasi filū cornutū et hūs cornua et sequit̄ sole. Sic ecclia tempe christi primo habuit duo cornua i. duos ap̄los solum. scz andrē et petrū. qui sequebant̄ christū. Secō fuit cresces qñ xp̄s habuit. xij. ap̄los. 7. lxxij. discipulos. deinde fuerūt. cxx. deinde tria milia tē. Tertia fuit plena. quia in om̄i pte mūdi regno et prouincia fides xpī fuit recepta. David. In omnem terrā exiuit son⁹ eorū tē. Quarto fuit mi nuta. quia nescierūt huare qđ sancti apli lucrati fuerūt. Primo minuta p totā indiā p illum qui dicit p̄sbyter Iohes. Secūdo assiriorū p vnum tyrannū. Tertio africano rū p Dachometum. Quarto cum imperatore constantinorum. Quinto armeniorū cū eorū rege. Sexto georgianorū cū quodā pseudo ppheta. Septimo xpianorū de cintura cū quodā heresiarcha. Octauo italicorū cū bartholomeo barēsi. Nono gallici cū petro de candia. Quinto modo est girata seu ḫfa. quia modo iā nō est in illo statu ecclesia in quo christ⁹ ēa fundauit. Ecclesiā christus fundauit in magna humilitate et paupertate. modo iam totuz versum est in supbiā pompā et vanitatē vt patet in quolibet statu. De misericordia et liberalitate cōuersa est in simoniā ysurā rapinā tē. De castitate in luxuriā in imūdiciā et corruptionē. De charitate in inuidiā et malignitatē. De temperātia in gulam et voracitatem. De patientia in irā et guerrā et diuisiones. de diligentia in negligētiam. solum restat vt eclypſet. Quod fit p infopositionē terre inter ipsaz et solē vt fit in plenilunio Autoritas. Pctā vestra diuiserūt inter me et vos

# III

Ecclesia eclypsabit tpe antichristi vt luna. quia tunc luna. id est. ecclesia nō dabit lumen suum. Matth. xxiiij. quia tunc nullum facient miraculum xpiani q̄tūc q̄s sint sancti. Sed antichrist⁹ et sui facient miracula nō tñ vera sed tantū apparentia et falsa ad decipiendū gentes. De quibus Joh. apocal. xiiij. di. q̄ faciet ignē descēdere de celo. id est. de spera ignis. quia hoc pōt facēt dia bolus deo nō impediente et pmittēt. sicut fec̄ iā antiquitus ad cōburendū oves iob. vt habetur ibidem. s. ca. Q̄o gentes hic mirabunt hic ca dent multi. Nō q̄ antichristus faciet aliqua vera miracula quo ad naturā rei virtute demonuz sed falsa quo ad rationē miraculi. de B. s. pte. q. cx. ar. iiiij. H̄c faciet loqui imagines et pueros vnius mēsis. H̄c practice q̄o interrogabūt ima gines vel. pueros. vt dicāt veritatē de illo dño qui venit nouissimus an sit saluator. et diabolus mouebit labia sua et formabit verba sic dicendo q̄ ille est yer⁹ saluator mūdi. h̄ cadent multi. Et luna. i. ecclesia nullū faciet miraculū. Si dicāt ab aliquo. illa miracula nō sunt vera. s. suscitare mortuos sicut fecit dñs iesus christus. H̄c pra ctice q̄o fictē suscitabūt mortuos patrē tuum et matrē tuā tē. Et dicēt. idē vos faciat in nomine v̄i ielu christi. xpiani nō poterūt facere. De his falsis miraculis et signis ausiavit nos xp̄s dicēs. Surgent pseudo christi et pseudo prophete. i. filij xpianorū qui pdiderūt iam fidem ex donis antichristi. et dabūt signa magna et pdigia vt in er ore inducant̄ si fieri pōt etiā electi. Ecce pdi xi vobis. Matth. xxiiij. Questio si dicāt q̄re xp̄s pmittet illa opa diaboli in destructionem xpianitatis. Responsio iuxta regulā theologie. p que quis peccat p h̄ et torqueſ. Sapie. xj. Et quia gentes mūdi opib⁹ diaboli peccant. cōtra deum recurrendo ad diuinos sortilegos cōtra de um in necessitatib⁹ suis scz p reb⁹ pditis. p filijs habendis. p sanitare obtinenda. Cū tñ deberet recurrere ad deum om̄ipotentē. ido pmittet deo vt tunc opib⁹ demonū decipient̄. Qui ḡ tunc noluerit decipi ponat totā suā spem et cōfidentiā in nomine ielu tē. et nolle miracula aliqua nūl fi erent in nomine ielu. et sic eritis fortis. De B. Da uid. Beat⁹ vir cui⁹ est nomen dñispes ei⁹. et non resperxit in vanitates et insanias falsas. p̄s. xxxix Nomen dñi est iesus. Luc. ii. vocatū est nomen eius iesus. H̄c practice q̄o debet poni sup plāgam deuote cū signo crucis. Antichristus assu mit om̄ia alia nomina xpī sed nomen iesus psequeſ vt dicūt pleriq; sancti. Ideo p opositū hoc nomen iesus debet a xpianis maxime hono rari qñ nominat̄ in ecclia inclinādo caput. vt pā tet extra. lib. vij. c. decet tē. Quia als qđlibz no men dei est honorandū septēpliciter h̄ in sanctuz Zho. Isa. lvj. c. quia scz est magnū ad timendū scm ad venerandū. dulce ad meditandū. copio-

# Dominica secunda Aduentus

sum ad miserandum. efficax ad impetrandum. vir tuosum ad saluandum. et occultum ad sciendum. **Esa.** xxx. dicit q̄ filius dei est nomen patris tripliciter sc̄ quo honorat inuocat et manifestat. et. iij. pte q̄.xxx.vij.ar.ij. dicit q̄ in omnib⁹ nominibus que ponunt **Esa.** vij. viii. et. ix. significat h̄ nomē iesus quod est significatiū salutis. ergo ē maxie honorandū. **¶ Tertia clausula dicit.** Et rūt signa in stellis. in sacra scriptura stelle et clare lucentes dicunt l̄rati. sicut magistri in theologia. doctores et licenciati. **¶ Autoritas.** Qui ad iusticiam erudiunt multos. quasi stelle in perpetuas eternitatem. **Bān.** xij. In his stellis. i. l̄rati erūt signa tempe antichristi. **¶ Quia** stelle cadent de celo ut dicit christus **Matt̄.** xxvij. et hoc in tertio bello antichristi. s. disputationis. **Tunc** stelle. id est litterati cadent de celo. i. a veritate fidei catholice. **Dic** practicā disputationis nunciorū antichristi cum l̄ratis solum de textu biblie veteris testamēti et l̄rati nō poterunt r̄ndere imo nec loqui. **Tuc** stelle. i. magistri cadent de celo. i. de altitudine si dei. **Autoritas.** Et faciet iuxta voluntatē suam rex sc̄ antichristus. Et eleuabit et magnificabit erga omnē deū et aduersus deū deorum loquetur magnifica. i. insolubilia c̄tū ad hoies **Bān.** vij. et. ix. ca. **¶ Questio** q̄re christ⁹ p̄mittet b̄ q̄ il li qui habent defendere fidē cadent et. **Responso** q̄ hoc p̄mittet xpus dupli rōne. **¶ Prima** iuxta regulam theologie p̄ que quis peccat. et. q̄ modo qua nullus magister curat de biblia sed ð poetis et. **¶ Secda** ratio et dolorosa ex mala vita et peccatis litteratorū. quia ut in plurib⁹ c̄to sunt maioris scientie tanto sunt peioris conscientie vel sunt supbi elati ebriosi et. **¶ Qui** ḡ p̄t ligare leenam bñ p̄t ligare ouē. **¶ Si** ergo diabolus tā mētes tenet ligatas l̄ratorum ppter eorū prauā vitaz. quid mirū si tunc p̄t ligare ouem. i. lingua ne possint loqui. **¶ Multo** melius fuisset talib⁹ q̄ fuissent ignorantes. quia scientia inflat. s. ad **Lor.** viii. vt patet in multis doctorib⁹ in medicinis et. **¶ Si** ḡ vultis esse fortes teneatis cōsiliū apli dicētis. **Fides** vestra nō sit i sapientia hominū. suple fundata sed in v̄tute dei. i. ad **Corinth.** xij. **Rōnes** et argumēta bona sunt ad cōfortandū indulgentiam. sed nō ad firmandū credentiaz. **Amb.** Tolle argumenta v̄bi fides querit. **Qm** fides ē tenenda ex obediētia quia christ⁹ ip̄am nunciavit et apostoli ipsam pdicauerūt et sc̄a mater eccl̄ia ordinauit. **¶ Iō** credo dñe. **¶ Quarta clausula dicit.** Et in terris p̄ssura gentiū p̄ cōfusionē sonitus maris et fluctuū. **Ecce** hic tormenta antichristi que dabit. Et in terris pressura gentiū p̄ cōfusionē sonit⁹ maris et fluctuū. id est. p̄conisatōnes quas facient tunc dñi qui iam erūt cum antichristo. quia nullus audebit christum nec v̄ginē mariā nominare sub pena morti. Et fluctuum. i. tormentorū que nunq̄ fuerūt ita terribilia sicut erūt illa que antichristus dabit. **¶ Et** hoc iā

auisauit nos xpus. **¶ Erit** tunc tribulatio magna qualis nō fuit ab initio mundi usq; mō. nec fiet. **Et** nisi abbreviati fuissent dies illi nō fieret salua omis caro sed propter electos abbreviabuntur dies illi. **Matt̄.** xxvij.. **Nota** breuiabūf **Apo-** cal. xvij. **¶ Cum** venerit oportet illum breue tem- pus manere. **Dicūt** doctores cōmuniter q̄ anti-christus regnabit solū tribus annis cū dimidio. que faciunt dies mille ducētos et nonaginta. **¶ Dī** vide **Bān.** xij. et līrā ibidē. **Si** dicas q̄re deus p̄ mittet q̄ christiani ita trucidēt et. **Respōdeo** iuxta regulam theologie. per que quis peccat p̄ hec et punief. **Quia** modo gentes peccant cōtra deum p̄ guerras et diuisiones et blandositates. et scindunt se gladijs occidēdo se mutuo. **Iō** p̄ mittet christus q̄ tunc scindant et occiduntur ab antichristo. **Si** ergo tunc nō vīltis scindi. modo cum omnib⁹ habeatis pacem et cōcordiaz iuxta consilium apostoli dicentis. **¶ Cum** omnib⁹ hominib⁹ pacem habete nō vos defendantes carissimi. id est vindicantes. sed date locum ire. **Scri-** ptum est em mihi vindictā et ego retribuā dīc do minus. ad **Rho.** xij. et **Deutl.** xxxij. **Scdm** malū siue tribulatio erit cōflagratio mūdi terrenalīs. que tangit in secūda pte euangeliū. **¶ Arescentib⁹** hominib⁹ p̄ timore et expectatiō que supue- net vniuerso orbi. nam v̄tutes celoz mouebūt. **Quia** mortuo antichristo a fulgure in móte oliueti et diuulgata eius morte p̄ mūdū. mūdus iste solū durabit. xl v. dīc. **¶ Nō** dico anis. s. xl v diebus. vt clare inueni **Bān.** xij. **¶ A** tempe quo usq; ablātū fuerit iuge sacrificium. et posita fue- rit abominatio in desolationē dies mille ducenti nonaginta. **Beatus** qui exspectat et puenit usq; ad dies mille. ccc. trigintaq̄nqz. **Dicunt** hic sancti doctores q̄ illos. xl v. dies dabit de⁹ ad conuerzionem et penitentiā his qui p̄ antichristū fue- runt seducti. **Sed** tot erūt diuinitie et delicie ab anti-christo dimisse q̄ licet gentes conuertenſ ad fidem christi. non enim est aliud saluator nisi christus. nō tñ conuertenſ ad bonam vitam. **Tunc** in quatuor p̄tibus mūdi sc̄z in oriente occidēte aquilone et meridie v̄tute diuina accēdef ignis. **Dic modū.** et totum mūdū inflammabit successi- ue. et nihil elementatum remanebit in mundo. **Tunc** qñ gentes sentient tumultū ignis et vide- bunt fulgura ab ipso p̄cedentia et currētia et dis- currētia et. **¶ Arescentib⁹** hominib⁹ p̄ timore. s. i l lius ignis. et expectatiō. s. damnationis eterne. et. **¶ De** hoc dicit apostolus. **Terribilis** nāq̄ ē ex- pectatio iudicij et ignis emulatio que cōsumptu- ra est aduersarios. ad **Heb.** x. **Nam** v̄tutes celo- rum mouebunt. **Hoc** dīc ad innuendum q̄ ille ignis nō veniet naturaliter. vt aliqui false opinā- tur dīcō q̄. xl. annos ante nō pluet et. **¶ S** ille ignis veniet rigore diuine iusticie et ministerio angelorum. quod ostendit ibi. nam v̄tutes celo- rum mouebunt. **¶ Et** ille ignis descendet ad pur-

# Sermo

## III

ganduz alia tria elementa que ex peccatis hominum sunt infecta et corrupta. De illo igne dicit David Ignis ante ipsum procedet et iuflammabit in circuitu inimicos eius. Alluxerunt fulgura eius orbiter vidit et cōmota est terra. Omnes sicut circa fluixerunt a facie domini a facie domini omissis terra. ps. xvij. Nota inimicos eius. Dic quomodo peccatores sunt inimici christi. Sed quare dicit quod inflamabit inimicos cum tam boni quam mali morientur in illo igne. Ratio. quia boni et amici dei morientur in illo igne. sed sine pena et dolore. sed mali et inimici morientur cum maxima pena et dolore. Ideo solum nominavit inimicos christi. Nota pulchre de b. iij. sch. di. xl vij. ar. vlt. q. ii. 7. iij. Et primo quod ignis ille finalis conflagratio est ad hunc quod iudicium procedet ager. ut instrumentum diuine iusticie. et iterum per virtutem naturalem ignis quantum pertinet ad virtutem naturalem ipsius simul ager in bonos et malos qui vivi repientur utrumque corpora in cinerem resoluendo. in quantum vero agit ut instrumentum diuine iusticie diuersimode ager in diversos quantum ad sensum pene. mali enim per actionem ignis cruciabuntur. boni vero in quibus nihil purgandum inuenientur. omnino nullum dolor sentient sicut nec pueri senserunt in camino. David. iij. quis eorum corpora non seruent integra sicut puerorum seruata fuerunt. et hoc diuina iustute fieri potest ut sine doloris cruciatu resolutionem corporis patiantur. boni vero in quibus aliquod purgandi repieg sentient cruciatu doloris ex illo igne plus vel minus per meritorum diuersitate et illi subito purgari poterunt propter tres casus. Una est quia pauca purganda in eis inuenientur cum terroribus et persecutoribus procedentibus fuerint purgati. Secunda est quia vivi et voluntarii sustinebunt penam. pena autem in hac vita voluntarie suscepta multo plus purgat quam pena post mortem inficta. ut patet in martyribus. quod si quid purgandum in eis inuenitur passionis falce tollit ut Augustinus dicit. cum tamen pena martyrum breuis fuerit in compatione ad penam quem in purgatorio sustinet. Tertia est. quia calor ille recuperabit in tensione quantum amittit in temporis abbreviatio. Sed quantum ad actum quem post iudicium ignis ille habebit in damnatos tamen ager. quia omnes boni habebunt corpora impassibilia. Moraliter nota hic contra illos qui nolunt facere penitentiam modo quot domini tempales. quot prelati ecclesiastici etc. tunc vellent facere quoniam videbunt ignem. sed nihil valebit. quia non charitate sed timore servili fieri. Dic practice de quolibet statu. Ideo modo faciatis penitentiam remittatis iniurias. restituatis suate religionem vestram. consiteamini clericis ematibus breuitaria. Quidam si essetis certi quod ista villa deberet in breui cōburi quid facheretis nunquid mutaret omnia bona vestra. sic est de mundo isto in breui cōbusturo. Ideo mutetis corda vestra in celum et

os loquedo de deo cum reverentia et opera bona faciendo. Hoc psiliū est christi dicitur. Nolite vobis thesaurisare thesauros in terra ubi erugo et tinea consumolit et vobis fures effodiuntur qui furantur. Mat. vij. Nota ubi erugo et tinea. i. antixp̄s et ignis deuorabunt omnia. Tertium malum erit tribulatio tertiū quod universalis que tangit in tertia parte euāgelij. ibi. Tunc videbūt filii hominis venientem in nubes cum potestate magna et maiestate. Dic præcepte quod potest mundi conflagrationē christus dominus et iudex cum virgine Maria et cum omnibus angelis et sanctis descendet ad faciendum iudicium sedes in throno in aere et archangelus michael clamabit voce magna dicit. Surgite mortui venite ad iudicium. Tunc subito iustitia diuina resurgent omnes mortui tam boni quam mali etiam pueri resurgent. adulti et omnes congregabuntur ad iudicium. etiam illi qui mortui fuerunt in utero matris. ut dicit sanctus Thoma. ad accusandum illos quorum culpa mortui sunt sine baptismo. et omnes resurgent in etate. xxx. annorum ut supra patuit in primo sermone per me dominice aduentus. De isto iudicio universalis dicit ipse dominus christus. Cum venerit filius hominis in maiestate sua et omnes angeli eius cum eo. Tunc sedebit super sedem maiestatis sue et congregabuntur ad eum omnes gentes et segregabit eos ab inuicem sicut pastor segregabat oves ab hedis. Et statuet oves quidam a dextris eius. hedes autem a sinistris. Matth. xxv. Athanasius. Ad cuius aduentum omnes homines resurgere habent cum corporibus suis et reddituri sunt de factis propriis ratione. Qui bona egerunt ibunt in vitam eternam qui vero mala egerunt in ignem eternum. Dic qui sunt oves et qui sunt hedi et quomodo dicet dominus. Iustus his qui erunt a dextro. Venite benedicti patris mei etc. Hedes autem qui erunt a sinistra dicet. Discedite a me maledici. etc. Et ibunt hi. scilicet mali in supplicium eternum. iusti autem in vitam eternam. Matth. xxv. Et de cetero nullus habitabit in isto mundo. quia habito fine cessant ea que sunt ad finem. Et habito termino cessat motus. Ideo ecclesia in persona cuiuslibet christiani dicit orando. Libera me domine de morte eterna in die illa tremenda. quando celi mouendi sunt et terra. Et deo gratias.

**H**ec sunt signa in sole et luna et stellis. Luce. xxij. Euangelium hodiernum non declarat quod signa erunt ista. si iohannes cui christus revelauit declarat ista signa Apocalypsis. vij. di. Ecce terremotus magnus factus est et sol factus est niger tanquam saccus cilicinus. et luna tota facta est sicut sanguis. et stelle ceciderunt de celo super terram. sicut fucus emitit grossos fructus cum a vento magno mouetur et celum recessit sic et liber inuolutus. In his quoniam clausulis ponit